

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/241/2015
Identifikačné číslo spisu: 5015200506
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5015200506.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančeniča, v právnej veci navrhovateľky: H. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., proti odporkyňi: Sociálnej poisťovni, ústrediu, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/89/2015-64 z 23. júla 2015 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/89/2015-64 zo dňa 23. júla 2015 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 31.03.2015 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Navrhovateľke právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 25Sd/89/2015-64 zo dňa 23.07.2015 potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 31.03.2015, ktorým odporkyňa priznala navrhovateľke invalidný dôchodok od 04.02.2015 v sume 135 eur mesačne pre 45 % mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že medzi závermi posudkových lekárov neboli zistené rozpory a o ich odbornej úrovni nemá dôvod pochybovať. Námietky uvádzané navrhovateľkou v oprávnom prostriedku o nesprávnom posúdení a vyhodnotení predloženej lekárskej dokumentácie nezistil. Uvádzané zdravotné problémy navrhovateľky posudkoví lekári poznali a vyplývajú z odborných lekárskejších vyšetrení, ktoré boli podkladom pre ich závery uvedené v posudkoch. S námietkami navrhovateľky sa plne vysporiadala aj druhostupňová posudková lekárka Mgr. MUDr. X. v lekárskej správe zo dňa 02.07.2015. Pokiaľ navrhovateľka namietala, že jej zdravotný stav nebol správne zaradený pod príslušnú položku uvedenú v prílohe č. 4 zákona o sociálnom poistení, jej tvrdenie nezodpovedá obsahu spisov. Na základe odborných lekárskejších nálezov, ktoré sú súčasťou zdravotnej dokumentácie navrhovateľky stanovila druhostupňová posudková lekárka sociálneho poistenia za rozhodujúce

zdravotné postihnutie poruchy osobnosti, poruchy správania a poruchy intelektu vyvolané ochorením, poškodením alebo dysfunkciou mozgu (encefalopatia, demencie cievnej etiológie, ložiskové ischémie mozgu, krvácanie do mozgu) - stredne ťažká forma podľa kapitoly VI, oddiel A, položka 1b). Pokiaľ navrhovateľka poukazuje na názor posudkového lekára MUDr. F. a MUDr. D., ktorí jej diagnózu posúdili podľa kapitoly VI, oddiel A, položka 11a) ako mozgové nádory po odstránení nádoru počas onkologickej liečby, je nutné konštatovať, že v prípade navrhovateľky nejde o zhubný mozgový nádor, ktorý je hodnotený v tejto kapitole, nebola realizovaná žiadna onkologická liečba a starostlivosť. Zdravotný stav navrhovateľky je stabilizovaný s minimálnym reziduálnym neurologickým nálezom, v popredí sú v súčasnosti prejavy organickej poruchy osobnosti a správania zapríčinené chorobou, poškodením a mozgovou dysfunkciou s organickou anxióznou poruchou (podľa aktuálneho psychiatrického nálezu zo dňa 29.06.2015). Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní náležite posúdený považoval krajský súd za nedôvodné, vyvolané len subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Navrhovateľka v správnom konaní nepreukázala, že jej zdravotný stav odôvodňuje vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť stanovenú a vyhodnotenú posudkovými lekármi sociálneho poistenia.

Rozsudok krajského súdu napadla navrhovateľka včas podaným odvolaním zo dňa 03.09.2015, v ktorom uviedla, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím v jej prípade sú „nezhubné nádory na mozgu D32“, pretože najviac porovnateľné zdravotné postihnutie k diagnóze D32 sú „nádory na mozgu“ a nie „poruchy osobnosti a správania“, kde je zahrnutá aj diagnóza G00-zápaly. Ambulantná správa z nemocnice FNsP F. D. Roosevelta, Banská Bystrica zo dňa 25.02.2015 reflektuje náročnosť a vážnosť operácie ako aj pooperačné krvácanie. Uviedla, že posudková lekárka pri posudzovaní invalidity zo dňa 10.02.2015 si nedostatočne preštudovala prepúšťaciu lekársku správu zo dňa 15.04.2014 a rovnako nemala žiadnu vedomosť ani o intubácii cievy, pre ktorú bola navrhovateľke lekármi zakázaná akákoľvek fyzická námaha. Práve uvedenej správe je podľa navrhovateľky potrebné prisúdiť značnú vážnosť, pretože presne popisuje vážnosť operačného ako aj pooperačného stavu, pričom išlo o veľký chirurgický zákrok v ľavej dominantnej hemisfére, aj keď ide o extracerebrálne tumory. Uviedla, že samotná kategória nezhubných nádorov, ktoré sú príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, sa v prílohe č. 4 zákona o sociálnom poistení nenachádza, a teda mala byť podľa funkčného dopadu najviac porovnateľného s jej zdravotným postihnutím zaradená do kapitoly VI, oddiel A, položka 11, druh zdravotného postihnutia - mozgové nádory, písm. a), b), c), kde ide o nádory mozgových plien - D32. Takéto určenia podľa názoru navrhovateľky vyplývajú z kapitoly MHCK-10-SK-2013, kde v II. kapitole „nádory“ sa určujú od C00 do D48, pričom je jasne stanovené, že v rámci tejto kapitoly, ktorá obsahuje diagnózy od D10 do D36 nie je rozhodujúce, či sú nádory zhubné alebo nezhubné. Diagnózu navrhovateľky komplexne posúdil vo svojom stanovisku MUDr. F., konštatujúc neurologický, psychologický a psychiatrický nález, operačný zákrok, bez onkologickej liečby, nakoľko po operácii ostali ešte ďalšie tri pooperačné nádory. Nebolo možné nariadiť onkologickú liečbu, pretože žiarením by mohol byť vyvolaný zhubný nádor. So stanoviskom MUDr. F. sa v plnej miere stotožnil aj súdny znalec vo svojom znaleckom úkone č. 02/15 zo dňa 02.09.2015. Navrhovateľka trvala na tom, že jej zdravotné postihnutie je potrebné posudzovať podľa kapitoly VI, oddiel A, položka 11, písm. a), kde je rozpätie percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 70 % až 75 %. Dodala, že jej zdravotný stav nie je stabilizovaný a nie je schopná vykonávať zamestnanie ani akúkoľvek fyzickú námahu a odmieta, aby posudkový lekár a súd zakladali celé stanovisko na tom, že nebola onkologicky liečená. Navrhla, aby jej zdravotný stav bol v prípade potreby, resp. v prípade, že sa odvolací súd nestotožní s ňou predĺženými lekáorskými správami, posúdený znalcom z odboru neurológie.

Odporkyňa sa k odvolaniu nevyjadřila.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S. s. p.“). Podľa § 492 ods. 1 S. s. p. konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom účinnosti tohto zákona (pred 1. júlom 2016), sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu a dospel k záveru, že odvolaniu je potrebné vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 31.03.2015, ktorým odporkyňa priznala navrhovateľke invalidný dôchodok od 04.02.2015 v sume 135 eur mesačne pre 45 % mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Navrhovateľka nesúhlasila s určením rozhodujúceho zdravotného postihnutia a domáhala sa priznania vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 3 veta prvá zákona o sociálnom poistení pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby.

Podľa § 71 ods. 4 zákona o sociálnom poistení pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Podľa § 71 ods. 5 zákona o sociálnom poistení miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4.

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 6 až 8 zákona o sociálnom poistení).

Podľa § 71 ods. 9 zákona o sociálnom poistení, ak v prílohe č. 4 nie je uvedené zdravotné postihnutie, ktoré je príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, určí sa miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách podľa takého zdravotného postihnutia uvedeného v tejto prílohe, ktoré je s jeho funkčným dopadom najviac porovnateľné.

Posudkoví lekári ako rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľky vyhodnotili poruchy osobnosti, správania, intelektu spôsobené poškodením mozgu v zmysle prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení zaradené pod kapitolu VI, oddiel A, položka 1, písmeno b) a za toto zdravotné postihnutie určili mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 %.

Posudková lekárka v posudku zo dňa 10.02.2015 uviedla, že navrhovateľka mala v apríli 2014 operované viacpočetné nezhubné mozgové nádory. Podľa kontrolného MR mozgu pretrvávajú tri drobné reziduálne nádory bez útlaku mozgových štruktúr, neurologicky pretrváva len diskretná porucha reflexov, psychologicky nález mierneho stupňa organického psychosyndrómu. Po podaní opravného prostriedku navrhovateľkou posudková lekárka ústredia Sociálnej poisťovne v lekárskom posudku zo dňa 08.06.2015 uviedla, že navrhovateľka nemá zhubný nádor mozgu, ktorý má závažné klinické

prejavy, ale má nezhubné nádory mozgových obalov, bez útlaku mozgových štruktúr, ktoré boli čiastočne operatívne odstránené, bez nutnosti ďalšej onkologickej liečby. Uviedla, že sú prítomné len mierne neurologické a psychologické následky, ale výrazné subjektívne ťažkosti. Zdravotné postihnutie navrhovateľky sa v prílohe č. 4 zákona o sociálnom poistení nenachádza. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť posudkoví lekári určili podľa takeého zdravotného postihnutia, ktoré je podľa ich názoru svojim funkčným dopadom najviac porovnateľné so zdravotným postihnutím navrhovateľky. Ochorenie navrhovateľky tak zaradili pod kapitolu VI, oddiel A, položka 1, písmeno b) prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení.

Navrhovateľka v súdnom konaní predložila správu z neurochirurgickej ambulancie MUDr. X. z 25.02.2015, ktorý uviedol, že navrhovateľka má jasne stanovenú diagnózu D32, ide o mnohopočetné meningeómy, t. č. v sledovaní pre 3 ložiská, podľa aktivity prichádza do úvahy aj ich následná neurochirurgická operácia, ide o vážne postihnutie s možnými recidívami, išlo o veľký neurochirurgický zákrok v ľavej dominantnej hemisfére aj keď sa jedná o extracerebrálne tumory, pacientka nie je schopná trvalej fyzickej záťaže.

Podľa stanoviska lekára MUDr. F. zo dňa 17.06.2016 mala byť percentuálna miera poklesu vykonávať zárobkovú činnosť hodnotená podľa kapitoly VI, oddiel A, položka 11, písmeno a) - mozgové nádory, kde je rozpätie 70 - 75 %, pretože išlo o odstránenie nádorov s nutnosťou neurologickej liečby a neurochirurgického sledovania pre možnosť recidívy.

Navrhovateľka počas súdneho konania predložila tiež nález neurochirurgickej ambulancie MUDr. D. zo dňa 26.06.2015 so záverom, že vzhľadom na povahu nálezov (postupná objemová progresia extraxiál. tumorov) a rozsah výkonu je predpoklad trvalých obtiaží. MUDr. E. vo svojom odbornom vyjadrení zo dňa 02.09.2015 uviedol, že u navrhovateľky ide o reziduálny stav po extirpácii početných meningeómov supratentoriálne vľavo s persenciou troch drobných meningeómov, organický psychosyndróm, reziduálnu ľahkú parézu pravej ruky centrálného typu, poruchy videnia ľavého oka a poruchy koordinácie telovej osi. Zhodnotil, že reziduálne nálezy výrazne sťažujú sociabilitu pacientky najmä zaradenie pacientky do eventuálneho pracovného procesu, navyše pacientku zaťažuje úzkosť z možnosti asociácie meningeómov s neurofibromatózou II. typu, čo koreluje aj s posudkovým záverom lekára MUDr. F. zo dňa 17.06.2015.

Keďže zdravotné postihnutie navrhovateľky nie je v prílohe č. 4 k zákonu o sociálnom poistení výslovne uvedené, a lekári sa nezhodli na tom, ktoré z tam uvedených postihnutí je funkčným dopadom najbližšie postihnutiu navrhovateľky, odvolací súd dospel k záveru, že pre odstránenie tohto rozporu je potrebné doplniť dokazovanie o znalecký posudok znalca z odvetvia neurológie a tiež z odvetvia psychiatria. Nie je možné uspokojiť sa s tvrdením, že navrhovateľka nemá zhubný mozgový nádor, a teda nie je možné jej ochorenie zaradiť pod položku „mozgové nádory“. V konaní nebolo sporným, že u navrhovateľky neboli preukázané zhubné nádory. Je však potrebné jednoznačne ustáliť, či svojim funkčným dopadom je práve ochorenie „mozgové nádory“, tak, ako je definované v kapitole VI, oddiel A, položka 11 prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení, najviac porovnateľným ochorením so zdravotným postihnutím navrhovateľky, a ak nie, určiť, ktoré z ochorení uvedených v prílohe č. 4 je funkčným dopadom najbližšie zdravotnému postihnutiu navrhovateľky.

Z uvedeného dôvodu odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie podľa § 250ja ods. 3 veta prvá v spojení s § 250l ods. 2 O. s. p.

Náhradu trov konania odvolací súd navrhovateľke v zmysle § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O. s. p. nepriznal, pretože si ich neuplatnila.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.